

Szerkesztőség:

Rimaszombatban, Erzsébet-tér 9. szám. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés. Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egy évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Három hónapra . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER: VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő: KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadóhivatal:

Rimaszombatban, Erzsébet-tér 9. szám alatt a könyvnyomdában. — Ide intézendők a kiadóhivatali illető előfizetés, hirdetésny, nyilttér és egyéb felszólalás.

Egyes szám ára 20 fillér.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor térfogata 15 fillér. Többeszi hirdetésnél árkedezmény. Nyilttér sora 50 fill.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nekülömben minden hazai postahivatal, az előfizetés legzélszeribben postautalványon eszközölhető. Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

Az új végrehajtási novella.

Tapasztaltuk, hogy nemesak a fővárosi, de a vidéki helyiérdekű lapok is sürűn foglalkoztak e kérdéssel. Mi akkor óhajtottunk e nevezetes újításra visszapillantani, midőn elérkezett az az idő, a mikor már jogait mindenki érvényesíthette.

Külömbőség nélkül támadta a közvélemény a törvény megalkotóját, az igazságügyminisztert magát, a hitelezőket, az adósokat, az ügyvédek és különösen a végrehajtókat. Olvastunk ezikkeket ily cím alatt: Az adósok napja, a hitelezők napja stb. A legtalálhatóbb címmel azonban az „ügyvédek napja”-val nem éltek. Mert hát tulajdonképen kinek volt ez újításból haszna, — mely ügy esapott az emberre, mint a keselyű a dögre, — az ügyvédeknek.

A midőn folyó hó 24-ik napjával lejárt az az idő, mely alatt a lejárt követeléseket be kellett jelenteni, (ez ugyan nem helyes, mert nem minden követelés lejárt, de ki féltette jogait, azt annak minősítette), akkor végig nézhetünk a hitelezők virágos kertjén és az adósok letarolt mezején, s azt tapasztaljuk; hogy a hitelezők kertjében alig nyíltott több színes tulipán az adós keserves könyvei alatt, s bizony az adósoknak is maradtak még tükés esipkefái, melyhez félt hozzá nyulni az ügyvédi kapzsiság, s jövőre is fog teremni rózsákat és gyümölcsöt.

Az új végrehajtási törvény két táborra osztotta a magyar társadalmat: az erősebb a hitelezők táborára; a gyengébb az adósok táborára és e kettő között fosztogatott a közös ellenség: az ügyvéd.

Az erősebb, a hitelezők táborára féltette vagyonát, tanácsot ment kérni az ügyvédtől, az pedig beugratta mindenbe; az adós is ügyvédjéhez szaladt, de nem tudta mitől megvédeni. A haszon tehát mindkét részről az ügyvéd zsebébe vándorolt. A végén pedig kistült, hogy az új törvény nem volt oly veszedelmes és végzetes, mint botorul, nagy hanggal és aggodalommal feltűjték.

Végzetessé csak akkor lesz, ha a félelem következtében az adósok millióit szorongatni fogják. Elyájják az adósoknak a lehetőség-útját arra nézve, hogy adósságát erejéhez mért mó-

don törleszthesse. Ekkor ez a törvény végzetessé válik, de nem annyira az adósra, mint inkább a — hitelezőre nézve.

Már a közmondás is megerősíti azt, hogy egy rókáról nem lehet két bőrt lehuzni, így bármennyire fenyegeti is a hitelező perrel adósát, tényleg csak annyit hajthat be rajta, amennyit a még életbe nem léptetett végrehajtási törvény előtt elérvezethető ingóságért az árverésen beszédhet, s ha tekintetbe vesszük azt, hogy a törvény életbeléptetése előtt a hitelező nem az ingó vagyon értéke erejéig nyújtotta a hitelt, hanem inkább az adós személyi becsülete adott garanciát az elkölesönözött összegről, akkor nem kell nagy matematikusnak lenni, hogy kiszámíthassuk, hogy a hitelező még per útján sem fog pénzhez jutni, legfeljebb annyit ér el, hogy adósát tönkre juttatja, a végrehajtót gazdagítja, de magán mit sem segített.

Külömben is nagyon csekély összeg az, amit az új végrehajtási törvény a lefoglalás ellen biztosít, oly csekély, hogy bizvást állíthatjuk, mikép a kölesönzés idejében eszégában sem volt a hitelezőnek a hitel biztosítékául ezen tárgyakat tekinteni.

Igy a mezőgazdák és bérlőknel 12 kat. holdig terjedő birtokon a földműveléshez szükséges vetőmagot, igavonó jószágot, gazdasági eszközt és tárgyat eddig is mentesítette a törvény márczius 15-től november 15-ig, az új törvény egyáltalában mentesíti.

A köztisztviselőknél eddigi 1600 kor. helyett 2000 korona, — napidijasoknál 3 korona helyett 6 korona foglalható le.

A lefoglalás alól továbbá mentesített a háztartáshoz szükséges házi és konyhabutor, edények, főző és evő eszközök, ruházkodáshoz szükséges tárgyak, a szükséges ágy és fehérmű stb.

Ezeket felsorolva, lehet-e érett ésszel feltételezni azt, hogy az eddig élvezett hitelt az okozta, hogy a lefoglalás határa tágabb körre szorított! Hiszen ha ezek lefoglaltatnának és árverésen eladatnának is, akkor sem kerülne ki belőle a hitelezőnek teljes összege, legfeljebb csak a végrehajtási költségek.

Kár volt tehát elrémíteni szisztémával, a kedélyeket annyira felizgatni s az adósok és hitelezők közötti nyugalmat megbolygatni, mert ez okvetlenül hátrányát fogja képezni egy a hitelezőnek, valamint az adósoknak is.

Ha a hitelezők az átmeneti időben nem fogják megőrizni kellő higgadságukat s adósaikra rázudítják a pereknek tönkelegeit, ők fogják huzni a rövidebbet, mert az adós ingóságait csak addig lehet elérvezetni, míg van mit, mihelyt a legutolsó párnát is dobra ütök, az adós megszűnt a hitelezőnek lekötöztetettje lenni.

Milyen eredményt fog tehát a hitelező elérni? Azt, hogy követelését örök időkre egészen elveszíti.

Csak malicia sughatja azt a hitelező fülébe, hogy vannak olyan adósok, kik fizetni nem akarnak. Hyen adós nem létezik, mert az adósság mindenkire teher, már pedig a teher alól szabadulni mindenkinek legfőbb vágya.

Ha valamelyik adós nem fizet, annak bizonyára oka van és ez az ok legtöbbszörre kényeszerítő hatása, erről a legtöbb esetben nem tehet az adós.

Mi azt jól tudjuk, hogy e megdönthetetlen igazságot a hitelezők nem akarják elismerni, de nem is szabad elismerniök, mert a legtöbb hitelező önmaga is adósa másnak, hát a kiről látják és tapasztalják, hogy fizetni nem akar, ott van a megtorlás módja akkor, amidőn a további hitelt megvonják. Az új végrehajtási törvénynek csak az átmenetnél lesznek nehézségei s épen az egészséges hitel szempontjából ennek megteremtésére égető szükség volt.

Felesleges tehát azon aggodalom, hogy az adósoknál elvész a pénze a hitelezőnek s a kapzsi behajtási mód meg épen veszedelmes.

Ezek után örömmel konstatáljuk, hogy helybeli jóhirű pénzintézeteink nem hagyták magukat az ügyvédi telhetetlenséggel befolyásolni, de fel is tételezzük, hogy pénzintézeti ügyészeink között egy sem volt olyan, ki ily irányban akarta volna intézetének igazgatóságát befolyásolni. Nem úgy történt azonban vidéken, hol az igazgatósági tagok nem pénzemberek és nem

TÁRCZA.

Pásztortüzek.

Ott, ott a távolban
Kéklő messzeségben
Pásztortüzek égnek. —
Valami oly esodás,
Olyan álomszerű
Méséket regélnék! —

Ott, ott a távolban
Kéklő messzeségben
Oly boldog az élet!
— Enyhe, illatos est
S a pásztortűz mellett
Furulya szól, ének. . .

Csak messziről nézem
S eljutni odáig
Oly nagy vágyam támad!
Hajh, de mind hasztalan!
Szívemet elfogja
Mondhatatlan bánat!

Csak messziről nézem,
Csak úgy elképzelem a
Boldogságot, álmot!
Hisz mire elérném
Pásztortűz elhamvadt
Enekszó elállott! . . .

Mig ifjak vagyunk
Csalfa fénypont után
Hajh, de mennyit futunk!
S hogy az hia álom
Csak akkor látjuk meg,
Mire oda jutunk. . .

Roskatag lélekkel
Rogyunk az elhamvadt
Pásztortüzek mellé
S — honnan elindultunk —
Vágyakozva nézünk
A sötét mult felé! . . .

K. Margit.

Akte.

Irta: Kertész Ferenc.

A császári főnomenelator megjelent Marcus Vatinius pretorianus főnöknel bejelenteni, hogy Lucius Domitius Claudius Nero napnyugta előtt várja az áldozatok névsorát.

—Ma megint rossz kedvű lehet a császár; ismételten sok vér fog tolyni. — „Várj egy pillanatig!” — mondá Vatinius.

Szobájából rövid idő múlva visszatérve egy ivet nyújtott át a nomenelatornak. — A nagy Neró parancsát várom. — mondá neki, miközben visszaboacsátá . . .

A nép örömmámorban uszott s csak úgy özlött a circus felé a mámorító és ésbontón izgató látvány szemlélésére, miközben dicsőíté az isteni Caesart, ki népének szórakoztatásáról oly atyilag gondoskodik.

ajánlja az őszi és téli idény ujdonságaival dusan megrakott női- és gyermekkalap-raktárát a n. érd. közönség szives figyelmébe!
Rimaszombat, Kossuth-Lajos-utca 23. szám!

Özv. Hrecska Lászlóné

következtettek. Ottan az ügyész diktált és meghozták az adókat. S vajjon mi lesz ennek az eredménye? Az, hogy azokat a követeléseket a reális gondolkodású pénzintézetek fogják convertálni, s azoknak az intézeteknek, kik elstették a dolgot, jövőben nagyon megcsappan a forgalmuk, mert nem szívesen fog ajtóikon kopogtatni a hitelkereső.

Hogy egy jó példát hozunk fel: mikor az új törvény első szele kitérte a *Rimaszombati Takarékpénztár* igazgatóságát termének szárnyas ajtaját, azt mondta az egyik okos és előrelátó igazgatósági tag: „Óvatosak legyünk, nekünk jobban meg kell becsülnünk adóinkat, mint a betevőket, mert azok kamatos kamatja építi tovább intézetünk erős éremfalait.”

Ez volt a legegészségesebb gondolkodás és ez a nyilatkozat az, mely mindenkit bizalommal köt le jövőre is ez intézethez.

Mielőtt a jövődő fejlemények felett elidőznénk és azokat nyugodtan beváránk, azok az ügyvédek, kik lelkiismeretükkel és tisztességükkel számolva foglaltak állást és látták el tanácsaikkal ügyfeleiket, ne vegyék magokra ezen általánosságban tett nyilatkozatainkat.

Mindenütt vannak kivételek és tisztelet azoknak, és mivel azokat ismeri a nagy társadalom, csak közbeesülés és szerzetet lesz osztályrésztük a jövőben is.

Városi közgyűlés.

Rimaszombat város képviselőtestülete t. hó 24-én közgyűlést tartott dr. *Kovács* László polgármester elnöklése alatt, melyen jelen voltak a tisztviselőkön kívül: *Baksay* József, *Boczkó* Dániel, *Grosinger* Miksa, ifj. dr. *Intsitórisz* Endre, *Elthey* Frigyes, *Jaczkó* Pál, dr. *Löcherer* Tamás, *Lukács* Géza, *Loysch* Odón, *Molnár* József, *Lengyel* Pál, *Rónay* Gyula, *Rébely* Miklós, *Soós* Ferencz, *Szomolnok* Antal, *Szabó* József m., *Szabó* István, *Sütő* István, *Török* József, dr. *Török* József, *Varga* István, *Varga* Lajos, dr. *Zehery* István, *Zachar* Gusztáv és dr. *Kármán* Aladár.

Elnöklő polgármester meleg hangon üdvözölte a képviselőtestületet, s az első tárgy hamarosan elintézését nyert. Az iskolai alapvagyon 1907. évi számadása ugyanis jóváhagyva bemutatottat, mit a közgyűlés tudomásul vett.

A következő tárgy aztán élénk vitát provokált, melynek során épen nem bizonyult rokonszenvesnek az a hang, melyen *Lengyel* Pál a városi tisztviselőket és különösen a polgármestert aposztrofálta azért, mert a pénzügyekben bizalmi állást tölt be.

A városi tisztviselők pénzügyteknél és iparvállalatoknál elfoglalt állásaik összeférhetőségének elbírálása volt ugyanis e tárgy, melyre nézve az előterjesztés az volt, hogy a városnál egy tisztviselő sem üz oly mellékfoglalkozást, mely a tisztai állásával járó kötelességek ellátásánál akadályul szolgál. Dr. *Kovács* polgármester a takarékpénztárnál és az ipari hitelszövetkezetenél elfoglalt bizalmi állása vagyonszolgálatát és így közérdek szempontjából is szükséges, s őt hivatalos teendői végzésében nem gátolja. Dr. *Szabó* takarékpénztári és konzervgyári igazgatónak nincs hivatalos órája, sem *Perecz* Samu árvászeki előadónak, ki a népbanknál és hitelszövetkezetenél igazgatósági tag, *Intsitórisz* Endre ügyésznek, *Szabó* Elemér gazdasági tanácsosnak, *Tóth* Béla mérnöknek, kik a takarékpénztárnál, konzervgyárnál és ipari hitelszövetkezetenél töltenek be bizalmi állást, szintén nincs hivatalos órájuk, s ők hivatalos teendői ellátásában akadályozva egyáltalán nincsenek. Dr. *Gyürky* Pál főjegyző csupán felügyelő-bizottsági állást töltve be, a hivatalos órák ideje alatt nincs egyéb elfoglaltsága. *Csapó* Lajos, *Cseh* István és *Konyha* Béla mint napibiztosok egyszer egy hónapban félnapra szabadságot kap-

hatnak, s esetleges mulasztásaikat könnyen pótolhatják. A tanács tehát azt javasolja, hogy az összeférhetőséget mondja ki a közgyűlés.

A javaslat ellen erőlesen tiltakozott ifj. *Lengyel* Pál, mert úgy tudja, hogy mikor a polgármesteri fizetés rendszeresített, az vezette a képviselőtestületet, hogy a polgármester dotációja olyan legyen, hogy semmi mellékfoglalkozásra ne legyen szüksége; s ezt annak idején ki is kötötték. Ellenzi a javaslatot.

Lukács Géza abból a szempontból itéli meg a dolgot, hogy akadályozva vannak-e a tisztviselők hivatalos teendői ellátásában az intézeteknél való elfoglaltság által. Ha igen, akkor értené a *Lengyel* Pál tiltakozását és maga is kifogásolná a javaslatot, de ha nem, akkor szerinte nincs akadály a összeférhetőség kimondásának.

Molnár József semmi akadályt nem látja annak, hogy a tisztviselők bizalmi állást töltsenek be a pénzügyteknél, s ami *Lengyel* Pál azon kívánságát illeti, hogy a képviselőtestületből küldjenek a pénzügyteknébe bizalmi férfiakat, és ne a polgármester képviselje a takarékpénztárban a várost, — mint legnagyobb részvényt, — ez kivihetetlen, mert a kereskedelmi törvény szerint a pénzügytekné közgyűlése szabadon választ a részvényesek sorából. Az összeférhetőség kimondását kéri.

Dr. *Kovács* László felvilágosításképen előadja, hogy ő nem tart hivatalos óráit, mert ő mindig dolgozik, s a város érdekeit szívvel, lélekkel, teljes erejével szolgálja. (lelkés éjlenzés), sem sátoros ünnepe, sem vasárnapja nincs és a pénzügytekné is csak akkor megy, ha hivatalos elfoglaltsága megengedi, ott is — a hivatalos ügyek elintézése után — közérdekű és nagyfontosságú városi ügyeket beszélnek meg, s ha szükség van rá, hívásra mindig megjelenik hivatalában. Szavaiból kivehető volt, hogy méltán esik neki zokon a *Lengyel* Pál felszólalása, mert köztudomású, hogy ő kötelességtudásával, ambíciójával, ritka munkaszeretettel és munkabírásával nem szolgált rá, hogy épen az ő takarékpénztári igazgatói állását véleményezze bárki is összeférhetetlennek.

Sütő István szerint semmi ok sincs arra, hogy a tisztviselői állás összeférhetetlennek mondassék ki, s dr. *Zehery* István teljes elismeréssel szól a polgármester működéséről s felvilágosítja *Lengyel* Pált, hogy a belügyminiszter azért hozta meg rendeletét, mert sok helyen szabálytalanság történt. Nálunk nem fordult elő ilyesmi, s egyáltalán semmi akadályt nem lát az összeférhetőség kimondására.

Ilyen értelemben szól dr. *Löcherer* Tamás is, ki hangsúlyozta, hogy a közönség érdeke az, hogy a polgármester, mint a város vezetője, helyt foglaljon a takarékpénztári igazgatóságban, mert ez bizonyos megnyugvást szerez a részvényes közönségnek. Az összeférhetőség kimondását kéri ő is.

A közgyűlés az összeférhetőséget egyhangulag kimondotta.

A pusztaszabadkai méntelep új laktanyájában a folyosó ablaküvegekkel való ellátását kéri a parancsnokság a földművelésügyi miniszter átirata alapján, s a béreltöbblet fejében a költségek után 4%-ot ajánl fel.

A tanács javaslata alapján a közgyűlés kimondotta, hogy a költségek fedezésére nincs alap, s így a kívánság nem teljesíthető.

A múzeumok és könyvtárak országos felügyelője megkereste *Bornemisza* László alispánt, mint a múzeum-egylet elnökét, hogy a volt leányiskolának kulturbázis céljára államsegéllyel való megvétele iránt a várossal lépjen érintkezésbe. A polgármester azt javasolja, hogy az épület az udvarán levő épületekkel együtt ajánlattessék fel 100000 korona kedvezményes áron, s ha az összeg 1910-ig kifizetettik, a város 10000 koronás alapítványt tegyen ezen összegből a múzeum céljaira.

A javaslatot a közgyűlés elfogadta *Lukács* Géza felszólalása után azzal, hogy az épületért nyerendő összeg az új városháza építésére fordíttassék.

A leégett barak-kórház helyett építendő új járványkórház kérdése egész sereg köztisztviselési és közegészségi intézkedés szükségességének hangoztatására nyújtott alkalmat.

A polgármester előadta a tervet, hogy a nyomorék gyermekek jelenlegi otthona üríttessék ki s helyezettessék át a volt leányiskola emeleti helyiségeinek egy részébe

A szánakozás moraja futott ismét végig a tömegen, mikor a szerelmesek egymásra borultak, sőt némelyek nem restelték kézfentartással jelezni, hogy kegyelmezni kívánnak az elítélteknek. Egy leintő zord pillantás a császár részéről azonban elegendő volt az elégedetlenkedés lecsendesítésére. Eltűntek a kegyelmet kérő kezek, az elégedetlen kitéjezések, mindenki a lehető legvidámabb ábrázatot igyekezett ölteni, ne hogy gyanuba esvén, hasonló sorsra kerüljön.

Csikorogva toldott el a tuloldali rácsajtó! A szerelmesek egymást átölelve, rettegéssel tekintettek azon hely felé, hol egy hatalmas lybiai oroslán alakja vált láthatóvá. Egy néma kínos pillanat s a hatalmas vad egy iramodással a porondon terem. Szemei az éhségtől vérben forognak, iszonyatosakat üvölt, s lassan-lassan közelebb-közelebb kerül a helyhez hol a megrettent szerelmesek bucsuznak.

Aulus kibontakozik az ölelő karok közül. Megforgatja dárdáját, miközben szemeit hol a vadra, hol pedig a gyűlölt császárra veté; azután leboacsátja fegyverét és egy pillanatig habozni látszik.

A közönség elégedetlen morajba kezd, azt híven, hogy Aulus küzdelem nélkül dobja magát és mennyaszonyját a vadnak prédául és így ők egy minden érzéket izgató felséges látvány gyönyörétől esnek el.

De esalódtak! Aulus ismét felemelé fegyverét; egyet-kettőt fordul a dárda az izmos harezos vasmarkában: — „Vessz el kutya, mielőtt minket veszni látsz!” — ordítja s az iszonyu erővel hajított dárda, mely sivitva szelte át a levegőt, közvetlenül az isteni császár feje fölé turódik be az aranyos trónus bíbor párnáiba.

A meglepettség óriási. Rövid időre minden meg-némult, de csak azért, hogy a másik pillanatban kettő-zött erővel törjön ki a zaj.

„Máglyára!” ordítja a tömeg.

A császár néma, szemei fénytelenek s halvány fakó arcán egy irtózatossá lelti tusa jelei észlelhetők.

Aulus és Akte átszellemült arccal adják meg

s a megüresedett épület alakíttassék át járványkórházzá.

Dr. *Löcherer* Tamás a helyet és épületet alkalmasnak tartja, mert nem kell legalább a járványban esetleg elhalt egyén koporsóját a városon keresztül vinni.

Molnár József hozzájárul az előterjesztéshez, de felhívja a figyelmet arra, hogy a járvány megakadályozására az első kellék a köztisztaság, mely városunk falai közt fel nem található. Több figyelmet kell fordítani az utcák öntözésére, seprésre, s reservoirek felállítását sürgetni, hogy az öntözés eszközölhető legyen, s tűz ellen is jobban és könnyebben védekezessünk.

Dr. *Zehery* István elfogadja a javaslatot, a járványkórházat a törvényszék, fogház és járásbírósi miatt is alkalmas kerítéssel kell ellátni. A város talaját az ételmaradékok kiöntésével fertőzik. Helyesnek tartaná, ha épügy, mint a szemeset koszik járnak, legalább a hig szerves anyagok elszállítása s reggel és este zárt tartályokban történék. A kérdést nem kíváná így ötlet-szerűen megoldani, hanem az alapon — mint elsőrangú fontos kérdéssel — sürögösen és alaposan kellene foglalkozni.

Ezzel kapcsolatban *Lukács* Géza felhívja, hogy a járdákon és azok mellett magasra nő a fű, s ez sincs tisztítva.

A polgármester a kérdést kimerítően tárgyalta. Reméli, hogy a télen, vagy tavasszal a vízvezeték és csatornázás kérdése már a közgyűlés elé kerül, addig is felhatalmazást kért az utcazeprők számának esetleges szaporítására, s a viztartályok beszerzésére, s ígéretet tett, hogy a köztisztasági szabályrendeletet legközelebb a közgyűlés elé terjeszti.

A közgyűlés a tanács javaslatát elfogadta a járványkórházra nézve, a többi kérdésre a megbízást megadta.

A rend. tan. városok polgármestereinek országos egyesületébe 50 kor. évi tagsági díjjal a város pártoló tagként belép a közgyűlés határozata alapján.

Rimatamásfala község azon kérdésére, hogy hajlandó-e a város az ott építendő állami elemi iskolai építési költségeihez és dologi kiadásaihoz 35-35%-al hozzájárulni, a polgármester előterjesztése és *Lukács* Géza s *Török* József felszólalása után azt határozta a közgyűlés, hogy a tervszerinti építési költségek megállapítását kívánja első sorban tudni, s azután fog csak érdemileg nyilatkozni ez ügyben. A közgyűlés elé terjesztés előtt a polgármester e fontos kérdésben szak-
fértakkal fog tanácskozni.

Az erdei rétekre vonatkozó bérszerződések tudomásul vétettek, s a tamásfalai ut járdával való ellátása elhatározott. Mintegy 10210 koronába kerül a járda, s ebből a magántulajdonosokat 6140 korona terheli.

A szegények intézetének 1909. évi költségvetése vita nélkül elfogadtatott. Iboz János kérvénye Jenő fiának tanulmányi segély megszavazása iránt ügy intézet-tett el, hogy a Münchenben tanuló festőnek egyszermindenkorra 200 korona segélyt utalványoz a közgyűlés.

Török Pál városi adóellenőrnek egy havi szabadságát engedélyezte a közgyűlés s *Mispál* Mihálynak a szegények intézetébe való felvételét kimondotta.

Végül a jövő évi legtöbb adófizetői jegyzékének összeállítására *Szomolnok* Antal, *Jaczkó* Pál és *Zachar* Gusztáv bizottsági tagokat küldte ki.

Ezzel a csaknem 3 óra hosszát tartó közgyűlés az elnöklő polgármester rendkívül meleg és lelkes élettelisével ért véget.

Felsőbb leányiskolai tanfolyam.

A XX. századnak fejlettebb társadalmi, szellemi életében és egyre nehezebb megélhetési viszonyai között immár közérzésé vált az az óhaj, hogy a térfiaknak a *miélt és gazdag Nagy-Magyarországot* a jelenben is folyó és a jövőben még *megécsendő nagy harcában a magyar nők is kegyelmezzék a testi és lelki nemes képességeiknél fogva őket méltán megillető részt.*

Fejleszteni kell tehát e képességeket. Fel kell vezetni leányainkat is e nehéz, szükségzerű küzdelemre! Legyen a munkában, a kenyérkeresetben is minél ügyesebb és erősebb a női kéz! Bátor a női szív! Mivel a női szellem! Nemesak a fővárosban, hanem a vidék és megyék góczpontjain s így Rimaszombatban is.

magukat sorsuknak; imára kulesolt kezekkel, térdepelve fordulnak a hatalmasok leghatalmasabbjához, de alig kezdhették el fohászukat, mikor egyszerre minden zaj elmúlt és néma kíváncsiság töltötte be az arénát.

A hatalmas lybiai lassu, méltóságigteljes léptekkel, mint a ki biztos prédát tud maga mellett, megye áldozatai felé.

Akte megszűnik imádkozni. Arcán a rémületjelei mutatkoznak s ajátlan dől Aulus karjaiba. E perczben ér hozzájuk a hatalmas lybiai vad. Szeliden, nyugodtan áll meg áldozatai előtt, először hátulsó testét helyezi a földre s úgy néz rájuk, azután leheveredik.

Jóleső borzongás fut végig a jelenlevőkön s már-már azt hiszik, hogy a játék befejezést nyert, mikor egy iszonyu ordítás reszketteti meg a levegőt. A következő pillanatban a földön már egy hatalmas, véres tömeg lesz láthatóvá. Husdarabok repkednek a levegőben szanaszéjjel, utána még egy rövid harez, Aulus végső kétségbeesésében halálra sebi a vadat, ki Aktét már roncsos szaggatta. Mire a vad végső erejével a vadra sora ront és foszlányokká szaggatja

Egy, az előbbihez hasonló állatias ordítás hallatszott a trónus felől.

Mindenki néma esodálkozással tekint a már üres trónus felé. A nagy császár, a legkegyetlenebb Neró, az anyagyilkos, ki Oktávia megfojtásakor a legvadabb orgiákat ülte, ki Róma felgyújtásakor ezrek sóhajtozása, haláltusa között lanttal kezében énekelte „Troja égése”-ről irt dalát, mint egy örült rohant a porondra, haját tépdesve veti magát a már holttetem Akte mellé, eszevesztetten esókolgatja annak minden részét, majd ordítva kiragadja a holttetemet a husroncsok közül és elrohan vele

Kínos, néma esendben oszlott el a tömeg, de hallgatásuk a szónál is többet mondott, mert a nagy Caesar: Lucius Domitius Gladius Nero közeléi bukását jóslata meg

Módját kell ejteni és nyújtani annak, hogy minden magasabb szellemi életet élő családnak leányai könnyű szerrel előképzülhessenek fontos élethivatásuknak minél tökéletesebb betöltésére.

E tekintetben a régmúlthoz képest nagy haladást jelentett a virágzó *Férfy-intézet*, majd a belőle kinőtt és ma egyre népszerűbbé váló polgári leányiskolának felállítása is. Megszerezheti benne minden leánygyermek a közügyességnek, a polgári műveltségnek alapelemeit.

De többet aztán nem is!

Mai szükség szervezete és 10—14 éves növendékeinek serdülő szellemi fejlettsége mellett egészen természetes is, hogy a XX-ik század támasztott magasabb társadalmi követelményeknek már nem felelhet meg.

A legkitünőbb megszerzett ismereteivel kenyeret keresni, magasabb szellemi életet élni csak tengődve, csak bönögszve lehet, miként a kalászszedőnek, kinek saját termőföldje nincsen.

Megdöbbenő új tántog sötéten az iskola és az élet között, melybe a 13—14 éves leánykák egyszerre bele esnek, miként az ágról lehulló zöld falevélke az alatta hőmpolygó folyó hideg hullámaiba.

Sem helyben, sem a közelben felsőbb leányiskolánk nincsen. Sem a gyakorlati, sem az elméleti kiképzés számára.

Az idegenben töltött egy-egy év is százakba, sőt ezrekbe kerül! Ennyit csak a legvagyonosabb néhány család áldozhat. Még azok is féltő aggodalommal bocsátják ki az anyai védő szárnyuk alól a gyöngy, ártatlan gyermeket.

A családi nevelés sem pótolhatja teljesen a hiányt. Hiszen a legműveltebb, a dologhoz értő anyát is ugyan csak lefoglalják a háztartásnak mindennapi nehéz gondjai.

Ez nyilvánvaló bajokat látva, a gondos szülők szorongó érzését átérezve és azokon már évek óta tépelődve fogtak kezét alulírottak, hogy a hiányt, amennyire lehet, pótoljuk, a polg. leányiskola és az élet között tántogó úrt, legalább némileg áthidalni segítsük.

A gyakorlati kiképzést fogja szolgálni a felállítandó felsőbb *kézmunka-tanfolyam*.

A polg. leányiskola jelenlegi igazgatójának u. i. sikerült már is a legfelsőbb tanügyi hatóságok megbízatását kieszközölnie, egy felsőbb *kézmunka-tanfolyam*-nak a mielőbbi szervezésére, mely szoros kapcsolatban az áll. polg. leányiskolával, még ez iskolai év folyamán minden valószínűség szerint meg fogja kezdeni áldásos működését.

Ez tehát, mint *állami* intézmény hívatta lesz arra, hogy leányaink arravaló részének esetleg kenyérkeresetet is biztosító magasabb gyakorlati ismereteket, közügyességet nyújtson.

Ennek természetesen kiegészítőjéül, a magasabb elméleti ismeretek elsajátítására tervezzük a *felsőbb leányiskolai tanfolyamot*, felajánlván társadalmunkat, a Rimaszombat és vidéke művelt nagyközönségének minden egyéni erőnk és legjobb tudásunkat.

Ez intézmény természetesen csak és *társadalmi* uton valószínűsíthető meg.

Ezért fordultunk jól sejtő bizalommal női társadalmunk legrégebb és minden jóra való eszmét készségesen felkaroló hatalmas szervezethez: Rimaszombat és vid. jót. nőegyletnek nagy műveltségű elnökéhez és általa választmányához, kérvén vállalkozásunkhoz az egyesületnek *erkölcsi támogatását*.

Jól sejtettük: nem csalódtunk!

A nőegyletnek nagyérdemű elnöke az eszmét magáévé téve, tervünket a f. hó 21-én tartott választmányi ülés elé terjesztette. A választmány is a kurzus megnyitását szükségesnek és hasznosnak nyilvánítván, a gyakorlati kivétel egy szűkebb *bizottságra* bízta. E bizottságnak művelt lelkű tagjai *Samarjay* Jánosné elnöknel f. hó 23-án összegyűlvén, előtűz részletesen kifejtettük tervünket. Helyeselték. Elfogadták. Az eszme propagálását készséggel felajánlották.

A „Gömör-Kishont”-nak multkorai jóindulatu állásfoglalása után íme jóleső örömmel jelenthetjük, hogy a *Rimaszombati nőegylet erkölcsi védelme alatt folyó évi október hó 1-én délelőtt 10 órakor az áll. polgári leányiskolában* (II. emelet, a baloldali folyosó) *megnyílik a felsőbb leányiskolai tanfolyam*.

Tartama 2 év. Egy-egy évfolyam 8 hónapig tart, október 1-től június 1-ig.

A kurzusra beiratkozhatnak mindenki, a ki a polg. leányiskola IV. osztályát sikerrel elvégezte, vagy aki az annak megfelelő alapképzettséggel rendelkezik.

Beiratási díj 6 korona. Tandíj évi 80 korona, havonként 10 koronás részletekben.

Könyveket majd ajánlunk, de ezek beszerzése nem feltétlenül szükséges. Hiszen a tanítás nem iskolai lezárkózás, hanem inkább szabad előadás lesz. Ámbar a hallottaknak időnkénti ismételő összefoglalására módot és alkalmat kívánunk nyújtani minden hallgatónknak.

Az előadások heti 6 órában *kedden, esütörtökön és pénteken délelőtt 10—12-ig* lesznek.

Tantárgyak: 1. *Művelődéstörténet*, különös tekintettel a magyar művelődési viszonyokra. 2. *Világtörténet*, a 3. *földrajz* legszükségesebb ismeretei és a *magyar alkotmány fejlődése*. Előadó heti 2 órán át: *Kathona Géza* áll. polg. leányisk. igazgató.

4. *Művésztörténet*, különös tekintettel a hazai képzőművészetek fejlődésére, kapcsolatban a 5. *lélektan* és a 6. *neveléstan* ismereteivel. Előadó heti 2 órában: *Dr. Veres Samu* főgimn. igazgató.

7. *A magyar nemzeti irodalom története*, különös tekintettel a *Költő-irodalom* főképviselőire, ezzel kapcsolatban a 8. *világirodalom* vázlatát és 9. az *esztétika* gyakorlati alapvető törvényei példákkel bemutatva. (Esetleg *önképzőkör* is szavalással, önálló felolvasásokkal, szabad előadásokkal). Előadó: *Dr. Wallentinyi Dezső* főgimn. tanár heti 2 órában.

Beiratkozhatni f. szeptember hó 30-ig bezárólag bármely nap délelőtt 10—12-ig *Kathona Géza* polgári leányiskolai igazgató irodájában, a kinnél a díjak is fizetendők.

Íme önzetlen tervünk a megvalósulás előtt áll. Az ige testet ölt. Művelt közönségünk jóindulatu pártfogására, az eszme helyes megértésére van még szükség csupán, hogy az elvetett kicsiny magból terebélyes fa

nöljön és gyümölcsözőzzék — miként mi óhajtjuk — a köznek javára.

Rimaszombat, 1908. szeptember 24.

Dr. Veres Samu,
főgimn. igazgató.

Kathona Géza,
áll. polg. leányisk. igazgató.

Dr. Wallentinyi Dezső,
főgimn. tanár.

Néhány szó a segédjegyzői állások szervezéséhez.

A magyar királyi belügyminiszter 29606—IV-a/907. B. M. számú körrendeletével a kétezer lelket meghaladó népességű körjegyzői körökbe segédjegyzői állások szervezését helyezte kilátásba.

Tagadhatatlan, feltétlenül reá fér s kell is manap már minden körjegyző mellé kivétel nélkül segéd munkatér, ezt elvitatni nem lehet. Sajnos, a belügyminiszter csak a kétezernél népesebb köröket hitte erre érdemesnek. A kivételes helyzeteket nem látta meg nagy jóakarata mellett sem. Pedig hogy vannak ily kivételes helyek bizonyára többen is, például hozom fel magam helyzetét.

Köröm három községből áll, népessége nincsen kétezer. Munkám azonban a 3 4000 lelket számláló körjegyzői körökben előfordultató munkák mennyiségénél is sokkal több van.

Székhelyem ugyanis egy világhírű fürdő, melyben a fürdő-vendégek s idegenek ezrei hosszabb időn át tartózkodnak, ennek következménye a fürdő-idény alatt elszaporodó vendéglő, ipar, bérkocsi, kereskedelmi s más üzleti ágak özöne, melyek személynézet szakadatlan munkát ad a körjegyzőnek. A számtalan eseléd és alkalmazott oly tömeges közigazgatási elfoglaltságot nyújt, miről csak annak lehet sejtelnie, ki megfigyelte azt, hogy a tisztán földműves lakosokkal bíró sokkal népesebb falvakban ehhez viszonyítva mily csekély a teendő! Végül, hogy kerületem két községbe tavasszal és ősszel, míg a Rima át nem fagy, csak a szomszédos körjegyzőség két községének keresztül utazásával juthatok el, mi sok költség és idő pazarlással jár. Ezekre az optimisták azt mondhatják: „ez nem közügy.” Azonban mások viszonyait nem ismerve, kell, hogy a magam helyzetét állítsam fel példának.

Gazdánk a község lenne, ide azonban hiába fordul segítségért az ember, nincsen anyai jóakarata még községünk népében, hogy a maga terhének súlyosbításával rajtunk segítsen.

Naponta 18—20 órát kell egyfolytában dolgozni itt, hogy elkerülje a körjegyző a rendbirságot és a feyelmit. Elkerülje mi ezen temérdek teendője a körjegyzőnek? ezuttal nem sorolom fel részletesen, úgy is tudja azt már mindenki, hogy valamennyi törvény végrehajtása a körjegyző feladata, az ő hátán pattog a hatósági rendeletek kancsukája. — mindég azon kocsist juttatván eszünkbe, ki azon lovát veri, mely amugy is legelőttem huz és dolgozik.

Vármegeink böles vezetőitől kell azt elvárunk, hogy a belügyminiszter ur szemét e képtelen és már tarthatatlan állapotokra figyelmeztesse, s hisszük is hűmánuusz vezértérfiaink azon elmaradhatatlan intézkedését, mely véget fog vetni e siralmas helyzetnek mielőbb és nem engedni bele futni a körjegyzők azon részét sem a közigazgatási teendők vérses áradatába, kiknek köre 2000 lelken alul van ugyan, de munkája 6—7 embernek megfeszített erejét is meghaladja.

Ezen jó remény fejében újult erőt és kitartást kívánok esüggendő kartársaimnak.

L. Z.

Hírek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem újították, avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy ugy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést ki egyenlíteni sziveskedjenek. Tisztelettel a „GÖMÖR-KISHONT” kiadóhivatala.

Munkatársaink és levelezőink figyelmébe. Több ízben megtörténik, hogy hon nem létem alatt a lapunkat érdeklő közlemények, melyek czímemre küldetnek, kézbesíthetlennel a levélhordónál hevernek és így csak a következő számban közölhetem azokat. Ennek kikérülése czéljából ismételten felkérem igen tisztelt munkatársainkat és levelezőinket, hogy a lapunkat érdeklő közleményeket jövőben mindig e czímre: „Gömör-Kishont” szerkesztősége Erzsébet-ter 9. szám alá és lehetőleg mindenkor, a lap megjelenését megelőző péntek estig sziveskedjenek beküldeni. Szerkesztő.

Személyi hírek. *Bornemisza* László alispán, udvari tanácsos — szabadságideje letelvén — folyó hó 27-én, azaz a mai napon foglalja el hivatalát.

Hankó N. m. kir. pénzügyi tanácsos a pénzügyminiszterium kebeléből e héten vizsgálatot tartott a kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőségénél.

A **delegáció** tagjai közé vármegeink orsz. képviselői közül *Szentiványi* Árpádot választották be.

Egyházközségi gyűlés. A tiszánimnemi ref. egyházközség Miskolcon folyó hó 23-án kezdte meg közgyűlését, melyen városunkból *Czinke* István ref. lelkész vesz részt.

Ferenczy-émlék. A Ferenczy István szobrász — városunk nagynevű szülötte — emlékének helyét már készített. Folyó hó 22-én hozzáfogtak a munkáshoz a ref. templom mellett levő épület bontásához, s ennek helyén csinosan elkerített és parkírozott területen lesz elhelyezve a diszes síremlék. A síremlék létesítése alkalmából az „Új Idők” mult számában szép megemlékezés közöltetett az első magyar szobrászról.

Temetés. Özv. báró *Luzenszky* Henrikné hült tetemeit folyó hó 20-án helyezték örök nyugalomra Osgyánban a család és annak több tisztelője őszinte részvétel mellett. A temetési szertartást *Hegedűs* I. osgyáni plébános végezte, mely után az öreg báróné tetemét rejtő s a koszorúk halmazával fedett koporsót a családi sírboltban helyezték el.

A róm. kath. templom belseje előnyös változáson, nagy átalakításokon megy keresztül, s mikor az istentiszteletek megkezdődnek, a hívek lelkületére is jótékony hatással lesz a esin, a jóízű, mit a templomban találnak. A templom padlózata új csementlapokkal lesz kirakva s a templom méltó díszje a két méternél magasabb hatalmas esillár, melylyel *Hlozek* János helybeli műlakatos valóságos remekelt, kiváló ügyességről, szakképzettségéről és jó ízléséről téve tanuságot. Az új esillár fekete aczélesövekből van összeállítva s vörösréz préselt virágokkal van díszítve; 46 égővel fogja a esillár bevilágítani a templomot, mely ha a fali karok is felgyulnak, gyönyörű tiszta fényt fog árasztani.

Közigazgatási bejárás. Folyó hó 25-én volt Fazekaszaluzsányban a Rimaszombat-poltári vasut közigazgatási bejárása. Elnök volt *Szűcs* András miniszteri titkár; a vármegegy *Bornemisza* László alispán képviselte. Az érdekeltségnek mindössze egyes részleteknél volt némi kívánsága, de általában a vasut szükséges volta mellett nyilatkoztak s most már remélhető, hogy ez a Szuba-völgy felvirágztatására hivatott vasut neomsókára ki is épül.

Halálozás. *Molnár* János helybeli jóhírű régi pékmestert súlyos, megrendítő csapás érte; felesége: szül. *Kandler* Mária, ki súlyos betegsége ellen Budapesten keresett gyógyulást, ott a végzett veszedelmes műtét után folyó hó 22-én 45 éves korában, boldog házassága 24-ik évében meghalt. Hült tetemeit ide haza szállították, s itt f. hó 24-ikén nagy részvét mellett temették el.

Gyermekek lakomája. *Bocskó* Dánielné, a jótékony urasszony f. hó 22-én gazdagon megvendégelte a helybeli nyomorék gyermekotthon 39 gyermekét. A fehérkereszt egyesület elnöksége ez uton fejezi ki hálás köszönetét a jószívű urnőnek.

Községi gyűlés. A rimaszombati kerületi munkásbiztosító pénztár 1908. évi szeptember hó 27-én (vasárnap) d. e. 10 órakor a „Polgári Olvasókör” nagytermében tartja első évi rendes közgyűlését, a melyre az érdekelteket ez uton is meghívja az igazgatóság.

Hevessy rajz- és festőiskolája. Mint értesülünk *Hevessy* festő városunk polgármesterénél iskolájának czéljárta a régi polgári iskola egyik termét kérte. Hisszük, hogy a városi tanács is ezen kulturális törekvést *Hevessy*nek méltányolni fogja s kérelmét teljesíti. Ha ez sikerül, ugy az iskola már október első napjaiban megnyílik. A tanítás kizárólag természet után történik. A növendékek szemléleti tárgyak, vázák, gyümölcsök, virágok, élőfejmodellek után fognak rajzolni és festeni. — Az iskolának czélja lesz: a növendékek formás színérzékének helyes irányban való fejlesztése. A képzőművészet ismereteinek a terjesztése. Az iskolára vonatkozó bővebb tudnivalókat e napokban *Hevessy* külön fogja közléteni.

Kamarai ülés. A miskolczi kereskedelmi és iparkamara f. évi október hó 1-én, (esütörtökön) délután 3 órakor, saját helyiségében közös ülést tart.

Járvány. Megyénk egyes községeiben az utóbbi időben járványszerűen fellépett vörheny sok szülőknek sebezte meg szívét. Legutóbb augusztus hónapban *Perjese* községben lépett fel e betegség, melynek rövid idő alatt 7 gyermek esett áldozatul, közte *Marton* Gyula tanítónak Gyula nevű kis fia is. Hatósági rendelettel a perjesei népiskola egyelőre hat hétre bezárattott.

Orvosok és gyógyszerészek gyűlése. Az elnökség már szétküldte az összes megyei orvos, gyógyszerész és állatorvos tagoknak a folyó hó 29-én Rozsnyón tartandó közgyűlés meghívóját. Felhívja a tagokat az elnökség lapunk utján is, hogy mennél nagyobb számban jöjjenek a nagyfontosságú gyűlésre, s a jelentkezők értesítsék dr. *Hajcsy* Sándor rozsnyói orvost jövetelükről. A meghívó így szól: „Meghívó. A gömörvármegyei orvosszövetség és orvos-gyógyszerészek egylete a folyó évi szeptember hó 29-én (kedden) délután fél 4 órakor *Rozsnyón*, a Casino helyiségében rendes özi közgyűlést tart, a melyre van szerencsénk tisztelettel meghívni azon értesítéssel, miszerint a közgyűlés az orvosszövetségi ügyek tárgyalásával kezdődik. Azon tagok, a kik a közgyűlésre el nem jöhetnek, az elnökséghez czímzett levelezési-lapjikkal jelentsek be, hogy a hozandó többségi határozathoz hozzájárulnak. — A közgyűlés tárgyat képezik: 1. Előterjesztések. 2. Orvosszövetségi alelnök választása. 3. A vármegegyi bizottsági közgyűléshez intézendő javaslat tárgyalása a községi- és körorvosok fivar, lakás- és beteglátogatási díjainak megállapítása ügyében. 4. Javaslat a munkásbiztosító pénztárakkal ideiglenesen kötendő szerződések ügyében. 5. Zárt ülésben dr. *Groszman* Gábor Nádor felebbezése a szövetség választmányának a tagok közé való felvételi kérelem elutasítása ellen. 6. Orvos-gyógyszerészek egyleti közgyűlés kezdete 6 órakor. Tárgy: Előadások. Bemutatások, s egyéb a közgyűlésig beérkező ügyek tárgyalása. — A gyűlésen résztvevők sziveskedjenek levelező-lapon *Hajcsy* Sándor dr. urnál jelentkezni. — Rimaszombat, 1908. szeptember hó 20. — *Löcherer*, elnök. *Kármán*, titkár.”

Női anyakönyvvezető. Gyapay Pál főispán Bajóth községben helyettes anyakönyvvezetővé az ottani jegyző feleségét nevezte ki s megbízta érvényes polgári házasságok kötésével is. A bajóthi jegyző felesége tehát az első női anyakönyvvezető Magyarországon.

Tűzoltó egyleteink figyelmébe. *Köhler* István budapesti tűzoltószergyáros tulajdali hirdetésére felhívjuk tűzoltóink figyelmét, mert az illető gyáros kezdetől fogva állandó szállítója városunk tűzoltóságának és mindig a legnagyobb megalapozásra és kedvező fizetési feltételek mellett szállítja a szükséges szerelvényeket. E mellett az országos tüzrendészeti közlönyben közölt tűzoltó gyűlések jegyzőkönyveiből szerzettünk arról tudomást, hogy a községeknek is kedvező részletes fizetési feltételek mellett szállítja a szükséges feckendőköt, sőt szegényebb községeknek már ajándékozott is tűzifeckendőköt. Tudomással bírnak arról is, hogy mint okleveles tűzoltó tiszt. és önk. tűzoltó-egyleti parancsnok szives készséggel ad oktatást gyárában a kezelés mesterségében.

A Hungária-szálloda — mint halljuk — az október hó 20—21-én tartandó országos vásár alkalmával már a használatnak át fog adatni. Sőt az október

hó 10-én tartandó agarász verseny alkalmából városunkban rendezendő bankettet és mulatságot is, mint hírlík, az új szálloda helyiségeiben akadják megtartani.

Tűz. Perjésén a héten leégett a Král Mihály háza. A tűz este 10 órakor keletkezett és szerencsére, hogy a nappali szélvihar után éjjel szélsémdél állott be, s így a tűz nem terjedt tovább. Gyújtogatást sejtjenek, s a esendőrség nyomoz.

Pajkos fiúk. Jambriich György zabzói napszámos két hét előtt Lyukva-pusztáról hazafelé igyekezett, az ut mellett Magyarhalmgyemen több fiu játszott, a szegény Jambriichot elkezdtek gonyolni. Ez rájuk kiáltott, hogy takarodjanak haza, mire az egyik fiu egy követ ragadott s Jambriichot megdobta vele. A kö a szerencsétlen ember bal szemét kiütötte, úgy hogy az ember megvakult e szemére. A kórházba szállították s az ügyészség a nyomozást elrendelte.

A poltár-kokova-ujantárvölgyi h. é. vasut első részének építése a befejezéshez közeledik. A pálya nyílt részein az alépitmény már ez évi július hónapban elkészült úgy, hogy jelenleg a Hotusi alagut és ezzel szomszédos pályarészekről eltekintve a vágányt is lefektették. E vonaldarabokon a közel multban megtartott műtanrendőri bejárás alkalmával a vasuti és hajózási főfelügyelőség az ideiglenes anyagvonat forgalomra az engedélyt megadta, melynek alapján e hó 10-én az építési vállalat a kizárólag saját céljaira szolgáló gépjárművet Poltár és Hotus között tényleg be is vezette és a pálya kavicsolását megkezdte. A zlatnói alagut és ezzel szomszédos pályarészekben a munkálatok oly nagy erővel folynak, hogy a jövő hó közepéig azzal is elkészülnek s ép ez időre ni sem áll majd utjában a jelenleg két oldalt lefektetett vágány átkapcsolásának és hogy a vonal folyó évi november hó folyamán a közforgalomnak átadassék. A kokova-ujantárvölgyi kihúzó vágány kiépítése későbbi időpontra marad. (R).

Tánczórak. Dobránszky János helybeli ügyes tánczmeister ez uton értesíti a közönséget, hogy rendszeres tánczleckéit október hó 1-én megkezdé. A leányok az új leányiskola egyik termében fognak a tánczoktatásban részesülni. A fiúk pedig, kik ez alkalommal is külön fognak taníttatni, más helyen részesülnek az oktatásban. Eddig a régi „Három Rózsá"-n voltak a tánczórak, mivel azonban az átépítés alatt áll és még ma sincs kész, a tánczmeister másutt fog alkalmas helyet keresni s erről külön fogja a közönséget értesíteni.

Végzetes diószedés. Nagyröczen f. hó 20-án Ambreliekhez az asszony diót szedni hívta Szalai Mihály 14 éves kőműves tanuló. A fán már fent volt egy másik fiu, ki egy hosszú fadarabbal verte a diót. A lent álló Szalai fiut a másik a dióverő fával ismeretlen okból fejbe hajította, úgy hogy a szegény gyerekeknek a koponyája darabokra tört, s a fiu ajultan rogyott a földre. Az első orvosi segély után másnap beszállították a fiut a helybeli kórházba, hol most élet-halál közt lebeg. A vizsgálatot a kir. ügyészség elrendelte.

Gyermekek örökbefogadása. Közöljük a gyermekvédelem érdekében közzétett lelkes felhívást azzal, hogy kik gyermekeket óhajtanak örökre fogadni, ez iránt forduljanak Kern Adoltné urasszonyhoz a Fehérkereszt egyesület egyik buzgó alelnökéhez, ki mindennap d. e. 9-11 óráig szívesen ad felvilágosítást. A gyermekekért való oda- és visszautazás ingyen vasuti jeggyel történik. Midőn az örökbefogadható gyermekek névsorát is közöljük, egyidejűleg ajánljuk a gyermektelen házastársak, iparosok, kereskedők stb. figyelmébe és jószívűbe ezen nemes törekvés felkarolását. A felhívás így hangzik: „A rimaszombati m. kir. állami gyermekmenhely gondozása alatt lévő mellékelt iven kimutatott 110 árva gyermeknek névsorát azon kérelemmel van szerencsém megküldeni, hogy mint a gyermektelep védő bizottság tagja, ismerősei között szíveskedjék ezeknek örökbefogadása vagy gyermektelen jóléki embereknek — nem eselődékiént, hanem mint házhoz tartozónak — ingyen eltartásba vételét ajánlani. Az a célunk, hogy ezek a gyermekek, akiknek senkijük sincs, olyan helyen olyan jóléki, csak gyermektelen emberekhez kerüljenek, a kik a gyermeket magukhoz veszik ingyen, nevelik őket a maguk módja szerint és ha megszeretik, magukéknak tekintik. A gyermek, ha őket megszokja, jóltevőit igazai szülőinek tartani, még sokszor nagyobb ragaszkodással, szeretettel van irántuk, mint a saját gyermekük. A gyermekekért az állami gyermekmenhely igazgatóságához kell fordulni levéllel, aki a kiválasztás végett jelentkezőnek Rimaszombathoz ingyenes jegyet küld ki. Ha a gyermek nem tetszik, az állami gyermekmenhely a gyermeket bármikor visszaveszi, visszahozatja. — Rimaszombat, 1908. évi augusztus hó 28-án. — *Máriássy Andor s. k.*, a rimaszombati magyar királyi állami gyermekmenhely védő bizottság elnöke. — Jótékony gyermektelen embereknek ingyentartásba kiadható árva gyermekek névsora: *Fiúk:* Antal József 7 éves rom. k., Balázs József 4 éves rk., Bartos János 8 éves rk., Beczák János 12 éves rk., Czebák László 3 éves rk., Czikora Zoltán 11 éves ev. ref., Chlebovics Emil 8 éves rk., Csehán György 7 éves ág. ev., Danielisz Márton 9 éves ág. ev., Danielisz Pál 7 éves ág. ev., Dudás László 3 éves rk., Dudás Gyula 5 éves rk., Dubák Anca 6 éves rk., Dzubák József 3 éves rk., Dániel Plena István 9 éves rk., Cseti István 12 éves rk., Galandó József 9 éves ág. ev., Gábor Gyula 9 éves izrael., Gaesallovszky Lajos 10 éves ág. ev., Gajdos Péter 9 éves rk., Hellebrant József 10 éves rk., Homonnai Venczel 10 éves rk., Hegedüs Péter 8 éves rk., Iani István 11 éves rk., Hanszky István 7 éves ág. ev., Hanszky Gyula 10 éves ág. ev., Iring Pál 9 éves rom. k., Jeszenszky Aladár 8 éves rk., Kovács István 1 éves rk., Kis Sándor 11 éves rk., Kollár József 10 éves rk., Kozinszky Antal 5 éves rk., Kovács István 9 éves rk., Köböl Gyula 11 éves rk., Klisenbauer Béla 11 éves rk., Klement Sándor 8 éves rk., Kubalják János 9 éves rk., Kunaresik János 11 éves rk., Lesznák Ágoston 7 éves rk., Mézes Ferenc 11 éves rk., Majdák Dezső 11 éves rk., Madlen István 5 éves ág. ev., Nagy Mihály 11 éves rk., Odalfochutz Ferenc 6 éves rk., Paulor Kálmán 10 éves rk., Poch

Pál 1 éves rk., Rasztoka József 12 éves ág. ev., Rasztoka Gyula 10 éves ág. ev., Rasztoka Sándor 8 éves ág. ev., Svéd József 6 éves rk., Simkó Dremmel Ambrus 6 éves rk., Szabó Béla 10 éves rk., Szikora György 6 éves rk., Szikora János 11 éves rk., Schmid József 8 éves rk., Seher Árpád 18 éves rk., Targos Jakab 12 éves rk., Targos Árpád 7 éves rk., Tóth Lajos 12 éves rk., Toma János 11 éves ev. ref., Ujhelyi János 5 éves rk., Vávrek József 7 éves rk., Vávrek Mihály 10 éves rk., Városi Balázs 6 éves rk., Váradi István 11 éves rk., Váradi Lajos 7 éves ev. ref., Vezetési Tibor 10 éves rk., Vezetési Aladár 12 éves rk. — *Leányok:* Aurt Margit 7 éves rk., Aurt Gizella 5 éves rk., Berki Teréz 5 éves rk., Bertalan Margit 9 éves rk., Bóni Teréz 15 éves rk., Bota Teréz 12 éves rk., Bello Anna 6 éves rk., Csizik Anna 10 éves rk., Danielisz Zsuzsi 6 éves ág. ev., Danielisz Mária 4 éves ág. ev., Drubák Mária 14 éves rk., Demikát Emilia 8 éves rk., Galanda Gizella 8 éves ág., Gyöngyösi Ilona 8 éves rk., Gulancsik Erzsébet 12 éves rk., Horák Mária Valéria 10 éves rk., Heszla Borbála 10 éves ev. ref., Hujeko Mária 8 éves rk., Hujeko Anna 5 éves rk., Jeszenszky Zsuzsi 10 éves rk., Kozinszky József 6 éves rk., Kozinszky Mária 5 éves rk., Kozinszky Erzsébet 2 éves rk., Kovács Erzsébet 5 éves rk., Klement Margit 5 éves rk., Kardos Ilona 12 éves rk., Lehoczky Sónia 10 éves rk., Latko Julianna 10 éves ág. ev., Molnár Mária 5 éves rk., Noharieska Mária 9 éves rk., Paeso Lichvár Margit 11 éves rk., Pánik Mária 6 éves ág. ev., Palancsár Julia 6 éves rk., Publikinszki Lidia 10 éves ev. ref., Szegődi Irén 9 éves rk., Moszjár Irén 6 éves rk., Szücs Mária 3 éves rk., Szuja Etel 9 éves rk., Tribulya Emilia 11 éves rk., Ujhelyi Malvin 3 éves rk., Vitrek Franciska 11 éves rk.

Segedelem a nemesradnóti tűzkárosultaknak. Legközelebbi kimutatásunk óta a következő szíves adományok folytak be: Pelsőczy ref. egyházban templomi hirdetés Dusza J. lelkész útján 431 fill., Sajókeszi — lenkei ref. egyház Kiss Ferenc lelkész útján 10 kor., „Gömöri Hírlap” szerkesztősége 10 kor., Putnoki ref. egyház Kálniczky Endre lelkész útján 27 korona, Gömörzskárosi ref. egyesült egyház és Simon Mihály lelkész adománya 10 kor., Mariássy Andor (Rakottvas 20 kor., Tornaljai ref. egyház 2 kor., Csabay Pál esperes 2 kor., Berzetei ref. egyház Kolos István lelkész útján 508 fill. Összesen: 9039 fillér. A multkor kimutatott 3017 K. 52 fillérrel együtt: 3107 K. 91 fill. (Három-ezeregyszázhet kor. 91 fillér. — Hálás szívvel nyugtazza a „Segítő-bizottság.”

Szerkesztői üzenetek.
M. Gy. Perjése. Mindig szívesen látjuk, de örvendetesebb eseményekkel.

Nyiltér. *)
Lantos Jenő állatorvos egy évi katonai kötelezettségének eleget téve, állatorvosi gyakorlatát folyó év október hó 1-én Rimaszombathoz, régi lakásán: *Erzsébet-tér 8. szám alatt* ismét megkezdé.

Köhler István
tüztöltőszers., fecskenő-, szivattyu- és gépgyára
Hozd: **BUDAPEST.** Gyár:
VIII. József-körut 9. **X. Felsőváspálya-u. 5.**
Részletfizetésre is !!

KIADÓ.
Az **Andrássy-utca sarkán**, első számú házban egy bolt azonnal és egy három szobás csinos lakás november 1-étől bérebe adók.
Kossuth-utca 41. számú ház pedig eladó.
Venni vagy bérelni kívánók értekezhetnek:
7-
Andrássi, fényképésszel.

meidinger-kályha eladó.
Czim: e lap kiadóhivatalában.

FÜLEKEN egy 4 kataszteri hold kiterjedésű, jótermésű, kellően megművelt **SZŐLŐ- és GYÜMÖLCSŐS KERT**
akár egészben, akár részletekben teljes felszereléssel, nyári lakással, két pincével és istállóval együtt, igen előnyös árral azonnal **eladó.** — Vasuti állomás.
Értekezni lehet: **Losoncson, Jókai-utca 19. szám alatt.**

Hirdetmény.
1645. — Az 1908. évi V. 615. 2. számú kiküldő végzés folytán kihirdetem, hogy a rimaszécsi kir. járásbírósz 1905. évi Sp. 213-3. számú végrehajtást rendelő végzése következtében dr. Ráróssy Gyula ügyvéd által képviselt **Csák Mihály** uraj lakos javára 55 korona 84 fillér tőke, 80 korona 55 fillér eddig már megállapított és a még felmerülő költségek kielégítésére a bírói zár alá vett 380 korona becsértékű ökröket, szekereket és szecessavágó gépet **Domaháza községben, 1908. évi október hó 3-ik napján** délelőtt 11 órakor, továbbá ugyanezen bírói zár alá vett 380 kor. becsértékű ökröket, szekereket és két taligával a **fenti határnapon** délelőtt fél 12 órakor bírói árverésen elfogom adni.
Sajószentpéteren, 1908. évi szeptember 11-én.
Adorján, kir. bir. végrehajtó.

Eladó házak.
Néhai Henney Kálmán örökösének tulajdonát képező négy szoba, két előszoba, konyha, kamra, pince, padlás stb. helyiségekből álló nagy kőház. — négy szoba, egy előszoba, konyha, kamra, pince, padlás stb. helyiségekből álló kisebb kőház, mindkettő a Rózsá-utczában, végül három nagy szoba, két előszoba, konyha, kamra, pince, padlás stb. helyiségekből álló új kőház a Kórház-utczában örök áron eladó. A venni szándékozók közelebbi értesítést nyerhetnek öv. **Henney Kálmán-nénél, Rimaszombathoz.**

Tűzifa-árak!

A báró Luzénszky Henrik örökösei OSGYÁNI erdősegeiben a BAKOS-TÖRÉKI (mely Rimaszombattól félórára van) **és a HARASZTI erdőrezeiben** kor. fill.
1 méter cserfa . . . I. osztályu 6
1 méter cserfa . . . II. osztályu 5
1 méter gyertyán és tölgy I. oszt. 6
1 méter gyertyán és tölgy II. oszt. 5
1 méter nyír, éger I. oszt. (dorong) 4
1 méter ágfá 3

NAGYOBB RENDELÉSNEK KÜLÖN KEDVEZMÉNY!
A fa 125 méter magas és 1 méter szélesre van rakva. Az árak helyben (erdő) értendőnek.
Befizetések és utalványok kiváltása az urad. intézőségnek Osgyánban. **BRAUN ZSIGMOND** ur vaskereskedésében és **WEINFELD ADOLF** ur dohányárudájában Rimaszombathoz eszközölhetők.
URADALMI INTÉZŐSÉG.

Tisztasága **30.000** koronával szavatoltatik.

A konyhában és házban mindent, ami egyáltalában mosható és tisztítható, csakis **Schicht szarvasszappanával** tisztítsunk. E szappan évtizedeken át folytatott beható és lelkiismeretes tanulmányozásnak eredménye. Mosóereje rendkívüli, szavatolt tiszta és ment minden káros keveréktől. Gond nélkül használható tehát minden tisztítási célra, még ott is, hol közönséges szappan felmondja a szolgálatot vagy különös gondosság szükségeltetik.

RÁBELY MIKLÓS könyvnyomdájában azonnal fel fogadjatik.

Könyvnyomdász tanulónak egy 13-14 éves fiu, ki magyartul helyesen írni és olvasni tud.

KORONA LEVÉLPAPÍR
50 csontszinü levélpapír 50 boritékkal
1 KORONA.

TOMPA LEVÉLPAPÍR
ELEGÁNS. FINOM DOBOZOKBAN
50 darab csont-levélpapír, 50 drb. közkedvelt discret boritékkal
1 KORONA 20 FILLÉR.
Egyedül kapható: **ifj. Rábely Miklós**
könyv- és papirkereskedésében RIMASZOMBATH.